

Рис. 2. Концептуальний підхід до розрахунку інтегрального індексу ефективності відтворення основних засобів сільськогосподарських підприємств
Джерело: розробка автора

Таким чином, аналіз відтворення основних засобів у підприємствах є передумовою виявлення потреби, своєчасності, необхідності та результативності оновлення основних засобів і на цій основі підвищення ефективності сільськогосподарського виробництва.

УДК 504.06.01:631.1

Г.Б. Погріщук, канд. екон. наук, доцент

Б.В. Погріщук, д-р екон. наук, професор

Вінницький навчально-науковий інститут економіки Тернопільського національного економічного університету, Україна

НАУКОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РЕАЛІЗАЦІЇ ЕКОЛОГІЧНОЇ КОНЦЕПЦІЇ РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА

Вирішення завдань, які стоять перед сільським господарством, його перехід до якісно нового рівня розвитку можливий шляхом екологобезпечного ведення інноваційно-орієнтованого виробництва, що дасть змогу розв'язати завдання насичення внутрішнього ринку високоякісною екологічно чистою вітчизняною продукцією, гарантувати продовольчу безпеку держави,

розширити ринки збуту за рахунок здобуття конкурентних переваг вітчизняної сільськогосподарської продукції.

За умови постійного економічного розвитку, всебічного охоплення економічною діяльністю людини, перед людством все гостріше постають екологічні проблеми як регіональні, так і глобальні щодо збільшення обсягів шкідливих викидів, обмеження можливостей щодо самовідновлення окремих видів природних ресурсів. Поруч зі зростанням імовірності глобального конфлікту між економічною діяльністю людини та довкіллям, збільшуються знання людства про еколого-економічні зв'язки і продовжується пошук практичних шляхів розв'язання існуючих і потенційних конфліктів [1].

Оскільки, нинішня модель, яка діє в більшості країн, є наслідком антропоцентризму з характерною моделлю незбалансованого розвитку (масштабна не завжди продумана розробка та споживання аграрного природно-ресурсного потенціалу, зокрема енергетичних та сировинних ресурсів) не виправдала себе.

Впродовж тривалого періоду для сільськогосподарського виробництва була характерною технократична концепція розвитку. Її вплив на галузь можна охарактеризувати як суттєве поглиблення екологічної кризи, чому сприяла ресурсномістка екстенсивна, енергозатратна система велення господарства, що не забезпечила раціонального природокористування і еколого-економічного збалансованого розвитку агроландшафтів, продовжуючи спричиняти падіння продуктивності агросфери. У постіндустріальному суспільстві формується інноваційний сектор економіки з високопродуктивним виробництвом, індустрією знань, з високою часткою у ВВП високоякісних та інноваційних послуг, з конкуренцією у всіх видах економічної та іншої діяльності. У постіндустріальному суспільстві ефективна інноваційна діяльність насичує потреби всіх економічних агентів, споживачів і населення, поступово знижуючи темпи свого зростання і нарощуючи якісні, інноваційні зміни [2]. Наукові розробки стають головною рушійною силою економіки – базою індустрії знань.

Потреба розробки екологічної концепції розвитку визначається рядом взаємозалежних причин:

- відсутність дієвої політики у взаємовідносинах: суспільство-індивід-природа. Домінування економічних пріоритетів над екологічними, недооцінка екологічного фактора при розміщенні продуктивних сил як на державному, так і на регіональному рівнях є характерною тенденцією сучасності. Використання технократичного підходу є недопустимим, адже прибуток у багатьох галузях національного господарства є похідною величиною від стану навколишнього природного середовища;

- екологічне законодавство України необхідно привести у відповідність до норм міжнародного права. Для цього вітчизняній науці у сфері екологічної безпечної безпеки необхідно сприйняти та засвоїти кращі міжнародні концепції у галузі охорони довкілля та здійснення розширеного відтворення без шкоди навколишньому природному середовищу;

– одним із пріоритетів на шляху збалансованого екологічнобезпечного розвитку сільського господарства є нерозривність взаємозв'язку між суспільством, суспільним виробництвом та природою в контексті розгляду людини як складової частини природи. В ім'я майбутніх поколінь людина зобов'язана підкоритися законам природного середовища. Гармонійний розвиток окремих територій, продуктивних сил суспільства та планети в цілому – це останній шанс зберегти сучасну цивілізацію від втрати життєвого потенціалу.

Екологічна концепція розвитку сільськогосподарського господарства слугуватиме основою для стратегічної державної екологічної політики, яка має забезпечити гармонійний розвиток продуктивних сил агропродовольчого комплексу. Обов'язковою умовою є дотримання екологічної та продовольчої безпеки як складових частин національної безпеки. Орієнтир на якість товарів, які мають забезпечити матеріальні, культурні та духовні потреби життєдіяльності людини через використання екологічнобезпечних (ресурсозберігаючих та природо-відновлювальних) технологій є альтернативою завершальній стадії чинного екологічного апокаліпсису.

Щодо наукового забезпечення реалізації концепції то його основними функціями є проведення науково-дослідної, освітньої, науково-інноваційної та інформаційно-консультаційної діяльності. Така діяльність має бути спрямована на вивчення сучасних проблем навколишнього природного середовища та впливу на нього господарської діяльності людини; відтворення та збалансоване використання природних ресурсів; збереження екосистем; впровадження у виробництво інноваційних енергозберігаючих технологій, новітніх природоохоронних біотехнологій, покращення родючості ґрунтів, розвитку системи управління екологічною безпекою сільськогосподарської продукції; удосконалення правового регулювання щодо дотриманням стандартів якості виробленої та переробленої продукції.

Науково-дослідні відіграють установи важливу роль в реалізації інноваційного розвитку сільського господарства, що відображається через:

– розробку засобів для виробництва екологічнобезпечних продуктів, ресурсощадних наукоємних технологій та технічного інструментарію;

– сприяння науково-інноваційному розвитку та зростанню конкурентоспроможності вітчизняної продукції.

– дослідження сільськогосподарської сировини, переробленої продукції та продуктів дитячого харчування вітчизняного і зарубіжного виробництва щодо відповідності її якості і безпечності з метою ринкового нагляду та сертифікації;

– розробку заходів щодо організаційного забезпечення для створення умов виробництва якісної екологічнобезпечної, конкурентоспроможної сільськогосподарської продукції з урахуванням соціально-економічних та екологічних факторів;

– здійснення заходів з удосконалення вітчизняної нормативної бази щодо розвитку аграрного сектору у відповідність до міжнародних вимог, стандартів та директив.

Дослідження явищ і процесів потребує застосування необхідного методичного інструментарію [3]. Адже, наука досягає мети лише при умові розкриття змісту явищ, процесів, взаємозв'язку і взаємодії, зміни за формою і суттю, що може бути забезпечене саме багаторівневим пізнанням.

В умовах інтенсивного зростання обсягів наукової та науково-технічної інформації, швидкозмінності й оновлення системи наукових знань виникає потреба в розробці якісно нових підходів до проведення наукових досліджень, впровадження у виробництво наукомістких технологій з врахуванням ринкових умов ведення господарства [4].

Органи влади різних рівнів, підприємства різних форм господарювання та власності, неурядові установи та організації повинні застосовувати положення екологічної концепції України в якості базової основи щодо комплексного вирішення проблем гармонійного розвитку довкілля, розробки довгострокової державної екологічної політики, яка здатна забезпечити збалансований розвиток суспільства та екологічну безпеку держави. Результативність реалізації екологічної концепції розвитку сільського господарства в значній мірі залежить від рівня організації наукового забезпечення, єдності застосовуваних прийомів та методів.

Список використаних джерел: 1. Вишневська О. М. Напрями і складові екологоорієнтованого розвитку економіки країни / О. М. Вишневська // Вісник аграрної науки Причорномор'я. – 2014. Вип. 3 – С.18-24. 2. Мочерний С. В. Концепція постіндустріального суспільства – технократична модель майбутньої цивілізації / С. В. Мочерний. – К.: Видавничий центр «Академія», 2004. – 856 с. 3. Крушельницька О. В. Методологія та організація наукових досліджень / О. В. Крушельницька. – К.: Кондор, 2003. – 192 с. 4. Погріщук Б. В. Наукові основи методології дослідження економічних явищ і процесів / Б. В. Погріщук, В. І. Мельник // Науковий вісник Одеського державного економічного університету. – 2010. – № 3 (104). – С. 40-49.

УДК 338.439.63(477)

В.М. Полях, аспірант*

**Харківський національний аграрний університет ім. В.В. Докучаєва,
Україна**

СУЧАСНИЙ СТАН СПОЖИВАННЯ М'ЯСА ТА М'ЯСОПРОДУКТІВ В УКРАЇНІ

Ринок м'яса і м'ясної продукції необхідно розглядати як одну із складових агропродовольчого ринку, який складається з окремих ринкових сегментів (ринок яловичини, ринок свинини, ринок м'яса овець і кіз, ринок птиці). Сутність ринку м'яса і продуктів його переробки можна визначити як

* Науковий керівник – Р.М. Шелудько, к.е.н., доцент